

פרטיכל מישיבת ה' של הועדה לטרותים צבוריים
=====

שתחיימה ביום ד' יא' בפיון החש"ם
(8.6.49)

בשעה 8.30

נכחו: גיל יעקב
גנחובסקי א.ס.
דרורי ח.
הרפז נט"ל
סביב אברהם
לסדן חנה
כהן מגורי תיים
נצר דבורה
פרסינגר אליעזר
קנסי אברהם
שאג אברהם רב

פוזמנים: א) נציגי משרד המערי:

מר לנדאו
מר יפה
מר קרמר
ד"ר פירסט
ד"ר מרים הופרט

ב) נציגי משרד הבריאות:

ד"ר מאיר
ד"ר גרושקא
ד"ר ליבטיג
ד"ר שטרנברג
הגב' אהא ויסוצקי
(אחות ראשית אמפקחה על מחנות-העולים)

שר הבריאות ס. שפירא

סדר היום: א) דיון על הקציב משרד המער
ב) סקירה נציגי משרד הבריאות על הפעולות
בשטח האי-שפוז.

הערות: הרב שאג מבקש לציין בפרטיכל שלא לקיים ישיבות בשעה 8.00 בבוקר כי
חברי הועדה אינם יכולים להתכנס בשעה זו.

ישיבה ח'
ועדה לשרותים צבוריים

ד"ר לנדמן:
משרד המעד

משרד המעד כולל אגף סוציאלי כללי, פקוח
על לשכות סוציאליות, מדור לטיפול במעוטנים,

מדור לטיפול בילדים וכו'.

התקציב שלנו לשנת הכספים אפריל 1949 - סך

1950 מסתכם ל-1.441.000 ל"י. תקציב זה עולה בחצי מליון ל"י על התקציב

הקודם שלנו שקבלנו באישור הכנסת עבור התקופה אפריל-יוני 1949.

ברצוני להדגיש, כי אף התקציב המוגדל אין

ביכולתו לממן את הצרכים הסוציאליים של מדינת ישראל. כדי לממן את כל
הצרכים הסוציאליים למדינת דרושים לנו לפחות 5-6 מליון ל"י לשנה, למי חשוב
של 5 ל"י לנפש בממוצע. אולם בתחום האבטוריות של משרד האוצר נאלצנו ליצור
מסגרת ידועה והיא בגבולות של 1,6 מליון ל"י לשנה ולפייה עשינו את החלוקה
הפנימית של צרכי משרד המעד.

וזהו פירוט התקציב:

(1) משכורת: המשכורת מיועדת ל-221 עובדים.

כיום נמצאים בתקן 157 עובדים. מחציתם הם עובדים סוציאליים מקצועיים ומהשיתם
עובדים אדמיניסטרטיביים המשרתים את העובדים המקצועיים בעבודתם. עם זרם
העלייה הולך וגובר מוקמים גם ישובי עולים חדשים (רק השבוע הוקמו ששה ישובים
כאלה) ועם כל הקמת ישוב חדש הכרחי הוא לשלוח לשם מיד עובדת סוציאלית
מקצועית לשם טפול בתושבי המקום. לפיכך העלנו את הדרישה ל-64 עובדים חדשים
אשר שני שלישי מהם הם עובדים מקצועיים והיתר עובדים אדמיניסטרטיביים.
חלוקת העובדים המקצועיים במחלקות השונות נעשתה בתחום לצרכים. לאגף הסוציאלי
הכללי נצטרך להוסיף 26 עובדים בערך. לאגף הילד והנוער 15 עובדים, לאגף
עליה הנוער 3 עובדים, קציני מבחן - 5.

טעיה משנה למשכורת: הוצאות ארגוניות, נסיעות

אשל וכו'. הוצאות הנסיעה שלנו הן רבות היות ועבודת העובדים הסוציאליים אינה
מרוכזת במרכז, אלא מתוצה לו, במחנות-עולים וביושבים נחמים וביחוד בכפרים
הנמושים. וחואיל וטרם הוקמה תבורה פדירה לכל המקומות האלה אנו חייבים

להתיק מכוניה או לשלם לעובדים עבור הוצאותיהם. והסכום שנקבנו בהקציב הוא מצומצם ביותר.

(2) הקציב למקומות: בשרות הסוציאלי הכללי הקצבנו

440 אלף ל"י למקומות. הקציב זה כולל מעד לעולים ולמעומים. משרד המעד משתתף באחוז מסוים של ההוצאות לשרותים סוציאליים של רשויות מוניציפליות מאורגנות, וגם כאן מתחלקת העזרה לפי סוגים: עיריות ומועצות מקומיות מאורגנות מקומות המאורגנים בוועדים בלבד, מקומות בלתי מאורגנים כלל, רכוזי עולים ומעומים שאין כל גוף מייצג אותם. מקומות בלתי מאורגנים אלה נחונים לטרות משרד המעד באופן ישיר. מחוץ ההקציב של 440 אלף ל"י אשרנו סכום של 180 אלף ל"י לטיפול בעולים במקומות השכונ החדשים, לעיריות ומועצות מקומיות - עבור טפול בחושבים הקצבנו 180/ל"י לשנה. למושבים: מקומות מאורגנים למחצה (כגון: אבן-יהודה, בנימינה, גן-יבנה) אשר עם קיימים רק ועדים ואין להם כל סטטוס מוניציפלי המאפשר להטיל מס על החושבים - עבורם הקצבנו 87 אלף ל"י. מקומות בלתי מאורגנים כלל: גם למקומות כאלה כגון: כפר-אונא, נוה-שלום, פרדסיה, תל-מונד, תל-חנן הקצבנו 7000 ל"י לשנה.

בטיפול זה של חמיכה במקומות אנו נמצאים רק

בהחילת העבודה. במשך השנה האחרונה לטרות שהתדו מקומות יישוב, מרם נוצרו חכלים המתאימים במקומות אלה שאפשר היה להעביר לידם את הטיפול בעזרה הסוציאלית. אנו נמצאים עתה רק בשלב הראשון של העבודה ומשתדלים להקים במקומות אלה לשכות סוציאליות סדורות. לשכות כאלה הקימונו ביפו הערבית, לוד ורמלה, עכו הערבית, נצרת, חיפה, ירושלים ומג'דל - כל אלה עבור טפול במעומים. למענם הקצבנו 80 אלף ל"י לשנה. אמנם סכום זה הוא קטן למדי, אבל בהתאם למסגרת התקציבית שלנו אין באפשרותנו להקציב יותר. אנו מקווים שעד סוף שנה אנו התקציב הנוכחי (מרץ 1960) נוכל להקים לשכות סוציאליות גם בכפרים הערביים בגליל ובכפרים שבנגב.

התקציב שלנו עבור מקומות בסך של 440 אלף ל"י מתחלק איפוא:

180 אלף ל"י לטיפול בעושה

208 אלף ל"י לטיפול בחושב (כולל עיריות ומועצות מאורגנות, מאורגנות למחצה בלתי מאורגנות כלל ומקומים).

51 אלף ל"י רזרבה עבור שכונות עוליים שחוספו במשך השנה ולכפוף גרעונות של מקומות בלתי מאורגנים.

(3) סעיף משנה לטיפול אינדבידואלי:

אמנם בפרינציפ איננו מספלים במקרים אינדבידואליים, כי זה שייך לטיפול הגוף המוניציפלי, אולם ישנם מקרים של אנשים בודדים שלא יכלו למצוא מקום מושב קבוע, הם נודדים ממקום למקום ואי אפשר לקבוע את השתייכותם למקום או ללשכה מוניציפאלית קבועה.

נוסף לכך אנו מספלים בנכסי מלחמת העולם

השנייה (אלה שגוייסו בשעתו לבריגדה ולאבא הבריטי) בהם מטפל משרד הסעד בחוקף החלטה של הועד הלאומי.

כן מטפל המשרד בזקנים ובחולים כרוניים

ששום גוף מוניציפלי אינו רוצה לטפל בהם מסבות שונות.

עבור כל אלה התקציב משרד הסעד 55 אלף ל"י שנת

מהם: 36 אלף ל"י לנכסי מלחמה;

15 אלף ל"י מקרים ארציים

4 אלף ל"י מקרים סיוחדים

(4) מחסנים: כולל: הובלה, מיון, מלא, סבלות,

שכר-דירה וכו'. אנו מקיימים שני מחסנים מרכזיים, מחסן לבגדים זולים

המקבלים מחו"ל ע"י הג'וינט, הדסה, ויצו ועוד. בגדים אלה אנו מקבצים

בכמויות גדולות מאד ומשחמשים בהם בלשכות המוניציפאליות לשכונות העוליים החדשים

ובמוסדות ילדים. מחסן שני שממש לבגדים חדשים שאנו מקבלים ישר באמצעות

המפקח על המלאי וע"י כך המחירים זולים יותר. כמו"כ יש לנו מחסן סיוחד

עבור כלי ילדים, כלי מטבח וכו'. עבור המחסנים האלה קבענו רק הוצאות

החזקה תיזם ועבור הבגדים איננו משלמים, יש לנו רק הוצאות מיון, סבלות

ושכר-דירה.

הרשימה
את ~~התמצית~~ התמפורטת של כל המוסדות יחד עם המחירון

נמציא לכם.

(7) יצירת מסגרות קליטה חדשים:

אין בידי הממשלה להקים עכשיו מוסדות קליטה חדשים, אולם אנו חושבים להרחיב את יכולת הקליטה של המוסדות הקיימים ולמטרה זו הקצבנו 18 אלף ל"י.

(8) עבודה מונעת:

ישנה גם פעולה מונעת בבחי סטר למטרה זו הקצבנו 10,400 ל"י. אנו רוצים להרחיב את הפעולה הזו. חושבני שפעולה זו צריכה להעשה ע"י משרד החנוך משום שהיא בעצם עבודה חנוכית בתוך כחלי בית-המספר ויתכן שם שהפעולה תעבור בזמן הקרוב למחלקת החנוך. מתנהל משא-ומתן בענין זה. העבודה של פעולה מונעת נעשית תוך שיתוף פעולה אמיץ עם המפקח על בחי-המספר.

(9) הזנת ילדים:

כולל הזנת ילדי עולים ומעוטים בבחי-מספר, ומוסדות יום. לצורך זה הקצבנו רבע מליון ל"י. וזמן הפרוט:

עד עתה פתחנו בתוך שכונת העולים 101 מוסדות

יום, אשר קלטו 3088 ילד. אנו עוזרים לכל ארגוני הנשים בפעולה זו. אנו משלמים תשלום חד פעמי עבור קליטת הילד במוסד. קליטת ילד בגן - שלש ל"י, במוסד יומי - 60 ל"י. החזקה ילד בגן - 1 ל"י לחודש. במוסד יום - שלש ל"י לחודש. מוסדות יום כאלה נפתחו בעזרתנו כמעט ע"י כל ארגוני הנשים ויצו, ארגון אמהות עובדות, נשי מזרחי, נשי אגודת ישראל וכו'. כל מי שקבל על עצמו אחריהם להחזיק גן ומוסד יום קבל מאתנו את העזרה לכך. בפעולה זו בשכונת העולים הוענו 312 במרץ לגרעון של 10,500 ל"י והיינו נאלצים להכניס גם את הסכום הזה לצורך לשם סלוק הגרעון וסלוק החובות לארגוני הנשים. עבור המוסדות הקיימים הננו, קוקים בערך ל-60 אלף ל"י לשנה. עכשיו אנו עומדים להוסיף כ-200 ילד למוסדות יום אלה בשכונת העולים.

ישיבה ח'
הועדה לשרותים צבוריים

הזנת ילדים עולה בבחי-הספר והוגנים בשכוננים

החדשים כ-62.500 ל"י לשנה. את המבלאות המדויקות נמציא לועדה.

פירוט התקציב הוא איפוא:

70 אלף ל"י הזנת ילדים (כולל ילדי עולים, עיריות ומועצות מקומיות)			
במושבות ומושבים מאורגנים למחצה.	"	"	5.250
במקומות בלתי מאורגנים ומקומים.	"	"	9.500

(10) קיימנות והתקציב לקיימנות הוא נוסף לתקציב

הרגיל עבור הזנת ילדים. חוששני שלא נמפיק לסדר השנה קיימנות בי לא היה לנו עד עכשיו תקציב לכך. והוך חודש אחד לא נוכל להכין ולעשות את כל הסדורים הטכניים הדרושים לסדור קיימנות. התקציב הוא 50 אלף ל"י. הקיימנות מיועדות בעיקר לילדי עולים.

(11) שנת המבחן:

מר קרמר:
משרד הפער

והי עזרה לילדים מבוגרים הנמצאים בטפול קצין-

המבחן. עד היום הוצאנו למטרה זו ר-4.800 ל"י. עכשיו הצענו 10 אלף ל"י. בשנת 1947 היו במבחן קרוב ל-700 ילד ובשנת 1948 הגיע מספר הילדים ל-1300 עליה ב-200 אחוז. ילד הנמצא בטפולו של קצין-המבחן נמצא למעשה בטפול חנוכי. סחוך העבודה והטפול נוכחנו לדעת ש אי-אפשר לטפל בילד מבלי שיעזרו גם למשפחה. קצין המבחן הראשי תבע למטרה זו סך של 3 ל"י לחודש במסוצע עבור כל ילד הנמצא בטפולו. אנו אשרנו רק א אחד וחצי ל"י לחודש, לילד. העזרה בכסף היא בלתי נמנעת, היות ורבים מהילדים האלה נמצאים בפקוח מסבות משפחתיות ויש לדאוג קודם כל כי הילדים יתיו חיים סדירים. בטשך השנה יש כמובן תנועה. ילדים יוצאים מהטפול של קצין המבחן ולקוחים זאת נכנסים ילדים אחרים. הסכום של 10 אלף ל"י הוא מינימלי.

אשר למעיקף השני: סדור ילדים בהתאם למעיקף 16.

סחגלה לפעמים תצורך להוציא את הילד ממטרת המשפחה ולסדרו במוסד ואן יש תקוח לתקנו. ביחד יש להוציא ילדים כאלה משפחות בהם חאב שכור או שהאם

ישיבת ח'
הועדה לשרותים צבוריים

היא יצאנית, ויש לדאוג קודם כל כי ילדים אלה יוצאו מהספחה. ילדים מסוג
זה יש לנו קרוב ל-100. ואנו חושבים/מדי חודש עוד כ-15 ילדים, ולהגיע
במשך השנה לסדר 100 ילדים נוספים. מהיר החזקה הילד לחודש, אאאאאא
10 ל"י ותשלום חד-פעמי לסדר 20 ל"י.

(12) שרות הגנה לנוער:

ד"ר פירסמן
משרד הסעד

השרות כולל מועדונים, בתי-מלאכה וכו'.

אם חוקאיב העלנו כ-20 אלף ל"י ל-30 אלף ל"י.

המפול בנוער ע"ג פעולה זו החילה בשנת 1947 כשהועד הלאומי החליט
להקציב 3000 ל"י לחודש למלחמה בעזובה הנוער. כעבור תצי שנה הוגדל ההקציב
ל-5000 ל"י לחודש. המדינה לא הרגישו בצורך המיוחד למטרה זו ולא היה מי
שיצק את כאב הילד העזוב. המצב הלך ורע עד אשר העתונים החחילו להתריע
על הדבר עד עכשיו הברנו את העזובה בירושלים ובמסכנות-העוני, אולם עתה
אנו עדים לעזובה בערים גדולות. היא בולטת ביחוד בתל-אביב ויש גם
סמנים מעציבים בחיפה, ותפוח תן שונות: תודמנויות רבות לעבודה ולרוחיים,
נוכחות צבא וכו'. אלה תובילו את הנוער לפסים אחרים ובעיקר את
הנערות. לפני זמן מה נחפסו שתי נערות בירושלים בנות 14-15 שהקימו מוסד
סמים לנערות בנות גילן לשם שרות הצבא. כן גדולה העזובה בין ילדי
העולים. גודל העזובה אינו ידוע לנו כלל. תקרנו את המצב במקומות
שונים שדוקא בהם אין סמטאות אפלות ולא ישוב ישן: ברמת-גן למשל.
לחמחוננו מצאנו שם כ-40 ילד בגיל 12 ללא כל מסגרת של בית-ספר או עבודה.
החקירה נעשתה באופן כזה: בעזרת גליונות המפקד הישובי ואינפורמציה של
בתי-ספר מקומיים הלכנו לשכונות מסוימות עברנו מבית לבית ותקרנו את המצב.
החמנה הייתה מדאיגה ביותר ודוקא במקום שלא הארנו שישנה בעיה כזו.
אם ברמת גן המצב הוא כזה הארו לכם סמו המצב בירושלים. כבר הרגשתי שבמיוחד
מדאיג אותנו מצב הנערה העזובה. החלטנו ללחום בעזובה זו בשלש דרכים:
א) פעולה חנוכית, ב) פעולה סוציאלית, ג) תעסוקה.

(א) הפעולה שתנוכית:

כפעולה ראשונה הקימונו מועדונים. קראנו למועדונים אלה בשם מועדה.
פירושו: מועדון לילדים היוקרים למפלט. מטרתנו היא להביא את הילדים למסגרת
מתאימה, למסגרת העבודה או לביה"חספר. ישנם מפעלים כאלה שהצליחו יפה וישנם
מקומות שבהם נכשלנו. הבעיה העקרית בעבודתנו היא אישיות המדריך ובמובן זה
היו לנו קשיים. כי קשה מאד למצוא את המדריכים המתאימים לנוער עזוב.
אנו ארגנו עכשיו קורס למדריכים והצבא מעמיד לרשותנו 60 מדריכים מנוער
הגדנ"ע עבור ילדים אלה.

(ב) הפעולה הסוציאלית:

הילדים שבמוסדות חיים בקולקטיב, אבל גם הילד הבודד הוא רכוש יקר ולפיכך
אנו רוצים להקים מרכזים להגנת הנוער. החכמית בבר תוכנה אבל מרגש המתסור
בכוח אדם ואמצעים.

(ג) העטוקה:

אני מבדיל בין הבטוי העטוקה לבין הכשרה מקצועית. הילדים האלה שלא יכלו
להקלט במסגרת הנורמלית של ילדים אין להם טבלנות ללמוד מקצוע. לפיכך אנו
רוצים להעסיק אותם כבר עתה בעבודה ע"י כך ירויהו כסף ואולי מעורר בהם
את הרגש לעבודה המשתלמת בכסף. את הנערים אנו שולחים בעיקר לעבודות
דפוס, את הנערות לעבודות סריגה ולקונפקציה. אנו הקמנו ועדה נאמנים במחישו
חברים שמחפיקה למסוך גורמים כלכליים להשתתף במפעלים אלה. בטבריה הקמנו
בעצמנו מפעל ללבוש יחלומים עבור ילדים אלה. אנו משתדלים לעודד את תשומת
לבאמצבור וחדפמנו חזרות על הבעיות השונות של הילד העזוב.
ברצוני לציין כי עבור כל הפעולות הללו דרוש
כסף רב. בו בזמן שאנו יכולים לעזור לילד העזוב, הרי אנו מתוייבים לשמור
על הילד העבריין. בטח הכל יש לנו במוסדותנו מקום ל-100 ילד. כשכח
שהמדינה חייבת להקים בחי"מסחר עבור העבריין המבוגר, כך היא חייבת
בראש וראשונה להקים מוסדות מתוכים עבור העבריין הצעיר. מכל הבחינות
אין זה רצוי להכניס עבריינים צעירים בכפיפה אחת עם המבוגרים.

ראוי לציין בהודמנות זו כי גם הנוער הערבי

זקוק באותה מידה למוסדות באלה.

אם נזניח את הטורל בילד העזוב ובילד העבריין

יגדל כמספר הילדים והדבר יהיה סכנה חברתית.

לדעתי עלינו לא רק לשמוע הרצאות אלא גם לשאול

ד. נאמן: לסדר:

שאלות. אנו צריכים להתרכז יותר בשאלת התקציב

של משרד הסעד ולהתמקד רק בדיון על התקציב.

אני מציעה לבקש משרד הבריאות לדחות את הפגישה של

ה. לפדון:

אתנו לשעה 11. אמנם אין לנו מספיק זמן כדי

לשמוע על כל פעולות משרד הסעד אבל חוץ השעה שנוותרת לנו בישיבה זו אנו

מוכרחים לדון על התקציב ולשאול שאלות את נציגי המשרד.

את התקציב של משרד הסעד יש למסור לסר קסלן

י. גיל:

ביום ב'. ומחובתנו לדון עליו ללא דחוי.

הפר לנו זמן משום שהחברים אחרו לבוא לישיבה!

הרב שאני:

שמענו עכשיו סקירה מקיפה של משרד הסעד ואני מציע

שנקבל מהם תקציר והואיל והדיון בענייני התקציב הוא דחוף, רצוי לקיים ישיבה

מהר בבקר בשמונה למשך שעה.

הואיל ומליאת הכנסת החליטה לדון באופן דחוף על

נ. הרפז:

מצב האישמוז, על הועדה שלנו לדון ללא דחוי בעניין

זה אשר יובא היום לדיון בפני הכנסת. לאחר ששמענו היום את הסקירה בענייני

משרד הסעד נוכל לשאול שאלות ובפרטים נדון בישיבת הבאה.

לפני המליאה הועמדה היום שתי בעיות מסווגות. בעיה

ח. דרורי:

העולים ובעיה הילדים. אני מציעה כי נשמע עכשיו

ישיבה ח'
הועדה לשרותים צבוריים

רק הערות כלליות בקשר לחקציב.

לנדאו:
משרד הסעד

החקציב אריך להיות במשרד האוצר ביום ב'
והייתי מבקש לא לדחות את הדיון.

ה ו ת ל ט: להמשיך בישיבה עד שעה 11.

מר לנדאו: (13) מוסדות פטר צבוריים:

החקציב הוא 50 אלף ל"י. מוסדות אלה כוללים מוסדות ילדים, יתומים וזקנים. בחי היתומים נחמכו עד עתה ע"י גופים צבוריים באמריקה, אולם בגלל המגבית היהודית המאוחדת הם עומדים בפני מסור חסור ואנו חייבים לתמוך בהם ע"י מתן הקצבות שנחיות. אין עדיין שום מוסד ממלחתי לזקנים וישנם סאוח זקנים עוובים שיש לדאוג להם.

בחי היתומים והזקנים שהנחלו עד עתה

מכספי יהודים בחו"ל, לא היחה עליהם שום בקורה צבורית הווחזנה בהם היחה גדולה. רבים מהם נמצאו במצב ירוד ביותר כשקבלנו אותם לרשותנו. אנו חייבים עתה להעלות את הרמה במוסדות כגון אלה ולהכניס שפורים יסודיים במטבח, בשרות הרפואי ובשרות הכללי. גם כאן לא יכולנו להקציב סכום גבוהה יותר בהתחשב עם מסגרת החקציב הכללי שלנו.

(14) לשכה למוסדות חקשר הבין-לאומיים:

אנו קשורים עם מוסדות סיוע בין-לאומיים. יש להקים לשכה משותפת של משרד הבריאות, המשרד לנפועי המלחמה ומשרד הסעד לחדוק הקשרים עם מוסדות הסיוע הבין-לאומיים. אה החקציב הגרלנו מ-6 אלפים ל-12 אלף ל"י.

(15) אספקת חלב לילדי בחי-ספר:

למפעל זה גרעון עצום. אנו ראינו חובה לעצמנו להשתחף בכסוי הגרעון של מפעל החלב ותהתיבנו לכסות את הגרעון המגיע ל-5000 ל"י בנוגע/12

להשתתפותו בעתיד של משרד הסעד ומפעל החלב לא נקבעה עדיין עמדה. לעת-עתה נובל להשתתף במפעל זה מתוך הרזרבה שלנו. מפעל החלב הוא נמיונו של ד"ר קאנלסון ומשרד הבריאות בהשתתפות עם "הנובה", אולם מרם נקבע סטטוס למפעל.

(16) מוסדות "סולד":

המוסדות הוקמו ע"י תועד הלאומי ובאופן אוטומטי עברו את-ר"כך אלינו. בזמנו הוחלט להקים קרן בה 25 אלף ל"י לקיום המוסדות האלה. אנו קבלנו את הרוחני מחקרן הלו בסך של 1000 ל"י לשנה והננו הומכים במוסדות "סולד" בכפפים אלה.

(17) מוסדות מטצרי: (סעיף 18 מפקודה העבריינים הצעירים)

משרד הסעד מקיים מוסדות משלו עבור תועד העבריינים. מוסד כזה קיים על יד כפר החסיקים, בכפר עבודה, בבית הנערה בתל-מונד וכו'. כמו"כ הוא מקיים בחי-מלאכה לנעדות בירושלים.

בכל המוסדות של משרד הסעד נמצאים 150

ילד וילדה. אנו מוכנים להוסיף עליהם כ-70 ילד במשך השנה.

החציב למוסדות כולל:

משכורות ל-35 עובדים	- 4,200 ל"י
החזקה המוסדות	- 2,400 "
הרחבת כח הקליטה	- 12,000 "

(18) בית-הספר לשרות סוציאלי:

כולל קורסים מיוחדים וסטיפנדיה למתלמדים.

(19) מפעלי הבראה:

משרד הסעד מקיים שני מפעלי הבראה. בטבריה לעונת החתך ובצפת לעונת הקיץ. מהם נהנים אנשים מעומי יכולת. במוסדות אלה נדרשים לפחות ~~אחת~~ שני עובדים קבועים: 1000 ל"י ו-4000 ל"י לחקנת בחי-הבראה.

מל.

ישיבה ת'
הועדה לשרותים צבוריים.

(20) רזרבה כללית

לכסוי הפרשי המשכורת (עם שנוי הדרוג) - 20 אלף ל"י; לרכישת ולתקוח מוסדות חדשים - 45 אלף ל"י; (מפעל גמטור בכפר-סבא, ו"עלומים" בעכו). בעכו אצמץ הועמדה לרשותנו חווה גדולה של ערבי עשיר שמעריכים אותה ל- 1/2 מליון ל"י. את החווה רכשו אנשים פרטיים לשם הקמת מוסד ליילדים ערובים, אולם המפעל נכשל, וכדי להציל את המוסד העברנו אותו לרשותנו. הסדורים בחווה זו יעלו לנו כ-20 אלף ל"י. להוצאות בלתי נראות מראש - אנו מקציבים 20 אלף ל"י.

י. גילי

(1) את מעיף קניטנות אני מציע להעביר למשרד החנוך. אינני יודע מדוע משרד הסעד יספול בדבר. הוא הדין לגבי מפעל החלב. זהו לדעתי פעולה חנוכית, כי היא נעשה ע"י המורים ובעזרתם בבתי הספר.

(2) בתי ספר לשרות סוציאלי

החקציב של 4 אלפים זה איננו עומד בחתאם לצרכי המדינה. הייתי רוצה לדעת כמה עובדות סוציאלות וכמה מחנכות לומדות במוסד זה.

(3) מפעלי הבראח דרושים לנו יותר פרטים למי ניתן השרות בבתי המאח אלה.

(4) מהי חכניתו של משרד הסעד לגבי רכישה מוסדות חדשים?

(5) האם אי אפשר לחנהיג חסכון ע"י זה שתיעשה בדיקה קפדנית מי הם האנשים הנחנים מהחמיכה של הלשכות הסוציאליות. ידועים לי מקרים שאנשים מסשיכים ליהנות מהחמיכה גם כשהם כבר לא זקוקים לה. יש, אפוא, לחנהיג שיטת סיקוח חדשה.

(6) החוצאות הארגוניות הן גדולות מדי בהשוואה לחקציב הכללי. אפשר להקטין את האדמיניסטרציה.

הועדה לשרותים צבוריים.

(7) עבודה מונעת גם פעולה זו שייכה לדעתי למחלקת החנוך.
כי היא נעשה בתוך כחלי בית הספר. יש להעביר את הפעולה למחלקת החנוך.

(8) מוסדות סער צבוריים:

על סמך מה חוקצב סכום של 50 אלף ל"י לדעתי יש להגדיל את זה.

(9) שרות הגנה לנוער:

יש להרחיב את השרות. יש לעודד יותר את דעת צבור.

הרב שאג:

(1) שמענו בראשית דבריו של מר לנדאו, בי

התערכה המשוערת עבור הקציב לארכים הסוציאליים עבור המדינה היא 675 מליון ל"י. לדעתי אין המספר מוגזם. ראוי לאיין ופדאי לדעת מה הם הדברים המקופחים ביותר עכשיו בשרות הסוציאלי במסגרת החקציב הנוכחי.

(2) ישנם כמה מוסדות שמוחזקים ע"י הממשלה

והם בעצם מוסדות צבוריים. המוסדות התקיימו מנדבות בחו"ל ועכשיו לרגלי ההחלטה למגביה היהודית המיוחדת נסתחמו המקורות של מוסדות אלה. אם אנו קובעים עבורם רק 50 אלף ל"י אין אנו מאפשרים להם קיום. יש לבקר מחדש את החקציב הזה.

(3) מי הם המספלים טפול סוציאלי בין המעוטמים?

(4) מהו המובן של זקנים וחולים כרוניים ארציים?

ידוע לי שמקרה סוציאלי ארצי הכוונה היא לעולים החדשים. אולם העולים נכנסים עכשיו לחוך קטגוריה מיוחדת, מהו איפוא המובן עכשיו?

פרסינגר:

(1) כמה מוציאים מוסדות אחרים לטפול סוציאלי?

כוונתי לרשויות המקומיות, הפוכנות היהודית

ועוד. מהו המובן?

(2) גם לפי דעתי הוצאות הארגוניות הן גדולות

מדי.

5) כל חסכון בחכניה לשרות הגנה לנוער שכרו יצא בהפסדו, כי המדינה תצטרך אחר-כך לשאת בהוצאות עבורו.

4) מהו החקציב למעוטים?

5) מה הן הכניות משרד הסעד לעתיד?

אח
כדאי להכיר את ההכניות האלה ואולי תוכלו לשאול את המדינה אם למלא חלק מהן. לפי דעתי אתם צנועים למדי בחקציב שהוסחם.

ד. נצר: 1) הפעולות הנוכחיות במסגרת משרד הסעד

(כגון: מפעל החלב, עבודה מונעת, קיבוצים וכו')

מגיעות לרבע מליון ל"י. רצוי לברר אם אפשר להעביר את הפעולות הללו למסגרת של משרד החינוך.

2) קיימות:

את הקיימות מוכרחים לפתוח השנה. זוהי פעולה הכרחית, כי הקיימות מיועדות לילדי העולים. יש לעשות פעולה נמרצת כדי לא לאחר את מועד. יש לבוא בדברים עם משרד האוצר לשם אשור מידי של החקציב עבור הקיימות.

3) הזנת:

מה הן ההוצאות עבור הזנת הילד?

4) החקציב למקומות:

רצוי לדעת מי הם המקומות הנהנים מהמיכה וכמה? כדי שנדע אם לחמוך בהצעה או לא. (440 אלה ל"י).

5) על סמך מה קובעים את החקציב ללשכות

הסוציאליות השונות? הוא הדין לגבי מוסדות הילדים.

6) כיצד בשנה המדינה את השרות הסוציאליות

האם העזרה הם וציאלית שייכת רק למדינה או גם למוסדות אחרים?

7) כדאי לבחור בוועדה משנה לשם בדיקה יסודית

של הצעת החקציב.

ח. למדן:

אני מתנגדת בכלל להצעת תקציב כזו.

הצעה של אחד וחצי מליון ל"י פירושו כדאש

לא למלא את המשימה המוטלת על משרד המעד. יש להציע תקציב גדול יותר, למשל:

בהכניית החשנה, מפעל החלב. לא ברור עדיין כיצד נקשית חלוקת החלב בבתי-המטו

מדוע במקום 6000 ל"י בתקציב הקודם, רק שלשה אלפים ל"י בתקציב הנוכחי?

מה ענין החתיבויות עבור חובות. יש להרחיב את המעייפים העיקריים של השרות

הסוציאלי הכללי והשרות לילדים לפחות לשני מליון ל"י. לפי דעתי צרכי

העולים בלבד גדולים מהמכוס הזה.

גם את רשת העובדים הסוציאלי יש להרחיב.

יש להגדיל את העזרה בכל נקודות החתישבות החדשים.

גם את ענין הקיטנות יש להחיש. זו עזקה

לא רק לילד אלא גם למשפחה.

קציני מבחן:

משרד המעד נוחג בשטח של חגשה עזרה באמצעות הלשכות הסוציאליות המקומיות.

אולם לא כן הדבר לגבי הילד העבריין. כאן צריך להיות רכזו של הילדים וזה

יקמץ גם בהוצאות.

נוער:

לפי דעתי אגף זה המטפל בנוער העבריין לא עשה שום פעולה צבורית ולא עורר

כלל את דעת הצבור.

עזרה למוסדות צבוריים:

במעיקף זה אני מציעה לקמץ. יש להעביר את המוסדות האלה לרשויות המקומיות.

לעומת זאת יש להגדיל את המעיקף לשרות סוציאלי כללי והשרות למסול בנוער.

את העזרה לחושבים הערבים יש להגדיל.

כהן-מגורי:

התקציב איננו גדול. רצוי איפוא לרכז את

המוסדות השונים כגון מוסדות לנוער טוב

ולחלק במידה שווה את מספר הסדריכים בין הילדים הנזקקים כדי לא יהיה

מצב כזה שבמקום אחד יהיה מדריך ל-6 ילדים ובמקום שני מדריך ל-30 ילד.

ישיבת ה' הנועדת לשרותים צבאיים

לכונן ילדים יחסוך בהוצאות גם של השרותים השונים: מטבח, סמבטה וכו'.

סיכנות:

יש הכרח לקיים את הקיטנות בי הנועד זקוק להם ביותר, אולם יש גם לקיים קיטנות עבור ילדי שכונות העוני בעזרת מורי צה"ח הספר ועובדי מסד ה' עד.

ג. כ. י. מ.:

האם הכוונה היא לנכים שלנו, או גם לנכים הפרטיזנים שבאו עם ודם העליה? השוכנת הכוונה לנכים שלנו, נכי מלחמת העולם השנייה.

ידוע לי שנכי מלחמת העולם השנייה מאורגנים

באגוד. הם שלחו כבר כמה פעמים מזכירים לכנסת, האם יש להם איזה קשר עם הנכים הנמצאים במחלקת?

ה. דרורי:

דרושים לנו יותר סירוטים על התקציב. סחו התקציב עבור ילדים עזובים בין העולים?

כדאי לקבל מבלאות מפורטות.

הכשרת עובדים סוציאליים הוא דבר חשוב

ביותר, ויש גם להוסיף עובדים.

מתי השתתפות תעדידות בתקציב לשרותים

סוציאליים (חל-אביב, חיפה).

א. מביט:

למי ניתנת העזרה? לזה שזקוק לה, או לזה

שחוא תקיף? יש לי נסיון בכך בקשר לשכונת העולים החדשים, כי גם כאן היתה הפליה לגבי שכבות שונות.

התקציב של 7 אלפים ל"י לשכונות בודדות

בלתי מאורגנות הוא קטן מדי. ישנן שכונות אשתדכשף הממוכות אמנם

למושבות גדולות, אבל הן אינן נהנות משום שרות של המושבה הממוכת.

ישיבת ה'
הועדה לשרותים צבוריים

השכונה נחליאל למשל הסמוכה לראשון וכן עוד שכונות ותיקות הסמוכות למושבות גדולות המפול בהן מוזנה מכל הבחינות, הן מבחינת השרות המקומי והן מבחינת החנוך.

קיימות:

דבר זה טורגש הסדונו ביזחך לילדי שכונות התימנים. אלה כמעט שאינם נחנים מקיימות. ישנם ילדים בין שכונות התימנים שהושבים אוחם לעבריינים, אבל אין זה נכון. האשמה היא מצד משרד החנוך, כי התזנתה שם גדולה. סטנים מורה, קן ובודד לחנוך ילדי השכונה והוא איננו יכול להשתלם על דור ילדים צעירים שגדלו בארץ. גם מצד הרשויות המקומיות ישנה התזנתה לגבי ילדים אלה. העוובה גדולה בסדרי תלמודים ובשרותים השונים לילדים קיימות, מועדונים וכו'. על ענין זה יש לדון במשותף בין משרד המעד ומשרד החנוך. יש להכניס שנוי יסודי ביחס לגבי השכונות הבודדות האלה. התקציב הוא אמנם זעום אבל אם נשאר את החנוך בילדים רק בידי משרד החנוך (והוא מוזנה בלשם עכ"י), הרי מוטב שבשרותים הסוציאליים אפילו אם הם נעשים בחוץ כחלי בית-הספר יטפל משרד המעד.

חיו"ר א. דקנטי: מהו ההבדל בין שרות הגנה לנוער ופעולות קצין-
 המבחן?

מהו אחוז הילדים בין עדות המזרח הנמצאים במפול?

ד"ר לנדאו: נותרו לי רגעים מספר למתן חשבות ואם חיו"ר
 יאפשר לי אענה עליהם בקצרה:

(1) אנו נמציא לכם חומר מקורם יותר על המוסדות

שאנו חוסכים בהם ופירוט הסכומים.

(2) הערה כללית: עבודה סוציאלית אפשר לעשות

במסגרת של אלקף ל"י ובמסגרת של 10 מליון ל"י.

(3) עזרתנו לעולים מסתכמת בחצי לירה לחודש

לנפש ואחם יכולים לחאר לכם מה יכולה להיות העזרה במקציב שכזה.

אנו חייבים להגדיל את התקציב לפחות ל-4 ל"י לחודש לנפש, כדי לאפשר קיום מינימלי. אולם לדאבוננו איננו יכולים לדרוש זאת כי אנו יודעים מראש כי לא נקבל. וכן איננו צריכים לגרום אכזבה לאנשים הנצרכים. אנו יודעים שב-5 מליון ל"י אפשר לעשות הרבה יותר מאשר במליון וחצי. אולם מאחר שאנו מכיירים את מצב משרד האוצר אנו באים רק בדרישות כאלה שיש סבויים שמשרד האוצר ימלא אותם. אנו נשתדל להעלות את התקציב באופן הדרגתי. בראשית פעולתנו קבלנו רק חצי מליון ל"י, אח"כ 6000 אלף ועכשיו אנו דורשים מליון וחצי.

השוכה למר גיל: לו הייתה אפשרות לתח קיבנות לכל ילדי המדינה

וכוס חלב לכל ילד בבית-הספר, כי אז היה הכל בסדר גמור, וזו הייתה באמת פעולה חנוכית: "חנוך לכל" וגם "כוס חלב לכל", אולם מאחר שאין באפשרותנו לספק כוס חלב לכל ילד אנו מוכרחים להסתפק לעת-עתה במתן כוס חלב לילד הנצרך. פעולה זו היא במסגרת עבודה סוציאלית. הוא הדין לגבי קיבנות. במשך כל השנים ספלה בקיבנות המחלקה הסוציאלית. אני מודה שזוהי פעולה בעלת ערך חנוכי רב, אבל כל זמן שהמדינה אינה יכולה לספק צרכים אלה לכל הילדים ללא הגבלה צריכה הפעולה להעשות במסגרת העבודה הסוציאלית.

אם נצליח לשתף את קרן הילד של האומות המאוחדות במפעל כוס החלב, אזי נעביר את הפעולה לידי מחלקת החנוך. כי אז ינתן חלב לכל ילד ללא הגבלה. אולם מרם נקבעה עמדה סופית בענין זה. אשר לבתי-ספר לעובדים סוציאליים היינו מוכרחים

להגדיל את התקציב רק ב-3000 ל"י. כי עלינו להודות אין מספיק מועמדים הרוצים ללכת ללמוד מקצוע זה. בית הספר הזה מתייב למוד של שנתיים במקום האוניברסיטה ורוב התלמידים, אלה שבותרים כבר להמשיך למומדים גבוהים ילכו לאוניברסיטה כי שם יש לפחות סבויים לקריירה, ולא ילכו לבית-הספר לשרותים סוציאליים. כאן אין אפשרות לעשות קריירה מכוונת. כמך הכל היו במחזור האחרון שלנו 25 תלמידים. חלק גדול מהמוכשרים לעבודה זו נמצא בצבא ומצבא עדיין איננו מוכן לשחרר אותם כי הם זקוקים גם שם.

נוסף על בית-המספר ארגנו גם קורסים סהירים
לאנשים מבוגרים בגיל 28-35 שיש להם נסיון בעבודה צבורית. קורסים אלה
נמשכו ששה חדשים. והוציאו 35 עובדים ועובדות מאגף סוציאליים.
המקצוע איננו חביב ביותר ומסק אגף לבית המספר
יהיו מועמדים במספר גדול יותר.

בית הבראה:

בתי הבראה מיועדים לנצרכים שהלשכה הסוציאלית ממליצה עליהם. במקום לשלם
2-3 ל"י ליום בבית-הבראה רגיל, הם משלמים אצלנו 60-80 גרוש. כי אנו איננו
סעונינים ברותים ומקבלים את המצרכים ממקורות ראשוניים - מהמפקח על המזונות.

רכישת מוסדות:

אנו מתכוונים למוסד כמו "גמסור" המיועד לילדים דפקטיביים. ילדים אלה מוכרחים
להמצא בבית-המספר סגור משום שהם נופלים למעמסה על המשפחה כשהם נמצאים בבית.
את המוסד הקימה חגב' גמסור מתוך אידיאל, אולם עכשיו היא בורה כבר חתה עומט
העבודה והסבל ואנו חייבים לקבל את המוסד לידינו. המוסד השני היא חנה שבעבו
שהזכרתי כבר קודם לכן.

הקציב למקומות:

הפרינציפ שלנו הוא כי העזרה צריכה להנתן באופן ישיר ע"י הלשכות הסוציאליות
המקומיות, כמובן בהדרכת משרד המעד.

תוצאות ארגוניות גדולות מדי:

כולם מוענים שהתוצאות הארגוניות הם גדולות למדי, אבל אינם מביאים בחשבון כי
משרד המעד איננו משרד אדמיניסטרטיבי גרידא, הוא בעצם שרות. העובדות הסוציאליות
במחנות העולים עושות שרות רב והן אינן בגדר עובדות אדמיניסטרטיביות.
55% מהעובדים במשרד המעד הם עובדים מקצועיים והיתר הם עובדים אדמיניסטרטיביים
המשרתים את העובדים המקצועיים.

מוסדות צבוריים: כולל בתי יתומים, מוסד ת

עזרה לזקנים וכד'. כל המוסדות האלה היו בזמן המנדט ללא כל מקום צבורי, וכעת
משרד המעד החליט לפקח עליהם. עתה מתברר שיש צורך דחוף להכניס שורים
אלמנטריים חשובים ואין לנו אפשרות להכניס יותר מאשר 50 אלק ל"י בתקציב זה.

תשובה לרב שאג:

החשבון של 5 מליון ל"י בא סמוך הנתה שחצי לירה לחודש לנפש אינח עזרה. יש לעזור לפתוח

בחמש ל"י.

מוסדות שממשלה צריכה לתמוך:

ראשית, המוסדות לעבריינים צעירים. את העבריינים הצעירים אי אפשר להעביר לבתי סוהר הכלליים אלא למוסדות חנוך מיוחדים לנוער. כשם שהממשלה חייבת לדאוג לעברייני המבוגר, כך היא חייבת לדאוג לעברייני הצעיר.

כן רציתי להעיר כי בכל השטחים טוב נעשה אם

נעודד גם את היוזמה המתנדבת הן הפרטית והן הציבורית. להקמת מוסדות סוציאליים. אנו צריכים לעודד את דעת הציבור כי יפעל למען הנצרכים והנזקקים בשטח זה וגם כאן לפנינו כר נרחב לפעולה.

זקנים וחולים ארציים מה זה?

אלה הם נזקקים שאי אפשר לקבוע את השתייכותם לאיזה מקום. ישנם אנשים הנודדים ממקום למקום ואין להם מושב קבוע. גם נזקקים ממקומות בלתי מאורגנים נחשבים למקרים ארציים. כי אם קורה באיזה מקום קטן בלתי מאורגן שמישהו נפגע במחלת-רוח ואין באפשרותו של המקום הנירה לטפל בדבר - המקרה מועבר ללשכה הראשית וזה נחשב למקרה ארצי.

הכנסות:

פירושן דמי השתתפות מצד הורים או משפחות. כן אנו משתדלים לקבל פנסיה מהממשלה הבריטית, וגם דמי החזקה עבור נכי מלחמת העולם השנייה.

השובה לסר פרמינגר:

לא קבלנו מהעירייה שום פירוש על אחוז התקציב שלהם עבור הלשכות הסוציאליות

עבור השנה השוממת. אבל ידוע לי שעירייה חל-אביב עומדת להתקציב מליון ל"י לצרכים הסוציאליים. בהקציב עירייה חל-אביב אנו משתתפים ב-60 אלף ל"י. עירייה חיפה התלימה על הקציב של 170 אלף ל"י ועירייה ירושלים בטכום דומה.

מל.

ישיבה ח'
הוצאת לשרותים מוציאים.

הסוכנות היהודית איננה משתתפת בחקציב שלנו. היא רק

מטפלת בעולים במחנות.

מחסנים זוהי הוצאה אדם יניסמרטביים.

עזרה לערבים החקציב שלנו לערבים הוא 40 אלף ל"י לשנה.

מלבד מה שהם מקבלים עכשיו ממסדות הסיוע הבין לאומי ישנה לכלל תפוחות 100 אלף ל"י לשנה.

השובת לגב' נצר

המפול המונע ישנם חלוקי דעות למי זה שייך. אולם

עובדה היא שמחלקת החנוך איננה מטפלת בעבודה המונעת בחוץ כחלי בית-הספר. העבודה המונעת היא הכרחית, כי אם היא לא תבוא בזמנה, יחפוך הילד לבעיה.

הקטנות אני חושש שלא נמסיק לפחות את הקטנות במועד

ויש לתחיש את אישור משרד האוצר, כדי לאפשר לנו לפחות את הקטנות.

ארוחת לילד ארוחת עולה 8 גרוש. מחוץ זה 44 מיל למצורכים

והיתר עבור שרותים ומטבח. בבתי הספר אנו משתתפים ב-2/2 ל"י לחודש עבור כל ילד. במחנות העולים אנו משתתפים 1,200 ל"י לחודש בעבור כל ילד, כי שם אין באפשרותנו לשחף את החודשים בהוצאות חזנה הילדים.

הקציב למסופות החקציב נקבע לפי הערכה ודו"ח מהעובד

המוציא לי במקום. אני מודה שהשייכות אינה נכונה, אבל מרם המסקנו לחכמן שיטה אחרת.

קצין המבחן בתוקף החוק הייבחה הממשלה למפל בעבריינים

צעירים, ולא הרשם המקומית. אנו חושבים למנות קצין מבחן סחוזי לאזור הדרום בתל-אביב, לאזור הצפון בחיפה, ואתד בירושלים.

הכרת בצבור אנו עומדים לכנס עכשיו בנומיט לשם כך, כי

לעודר את דעת הקהל לבעיות החרופות האלה.

נול.

ישיבה ח' הועדה לשרותים צבוריים.

מוסדות צבוריים לפי דעתי מוטב היה להגדיל את הסכום

ל-1/4 מליון ל"י.

נוער ערבי: כאן קיימת לא רק שאלת החקציב. יש עוד

צורך להכין ולעבד הצעות קונקרטיים כיצד לפעול בשטח זה.

חשובה למר כהן-מגורי:

אנו משתדלים באמת לרכז את המוסדות המטפלים בילדים כדי

לחסוך בהוצאות ובמדריכים, שחברים לנו בלאו-תכי.

נכים: אנו מטפלים רק בנכי מלחמת העולם השנייה שנשלחו

על ידי המוסדות שלנו לצבא הבריטי ולבריגדה. נכים אחרים נמצאים

בטפול הרשויות המקומיות, כמו כל נצרך אחר.

חשובה לגב' דרורי:

נשתדל להמציא לכם את החקציב לצרכים סוציאליים של

הרשויות המקומיות, עד כמה שנוכל לקבל זאת בזמן הקצר שנוחר לנו.

האמצעים הרשויות המקומיות אינן מטפלות כלל בעולים.

למר חביב: כל הסגמה של השרות הסוציאלי היא להת עזרה דוקא לאלה

שאינם יודעים לצעוק, או לבעלי הזרוע, כי אלה שיודעים לצעוק משיגים

בכל האמצעים, ואינם זקוקים דוקא ללשכה הסוציאליה.

לינ"ר א. רפנסון

אנו מטפלים גם בחולי רוח וחולי ריאות, אנו מקציבים

עבורם 15% מחקציבנו.

ד"ר הנדל לפני שנים יכלנו לדבר על עבריינות השוררת בין

משרד הסעד.

ילדי ערות המזרח. הסבת היחה פשוטה: את הגוף הזה הכרנו מקרוב כי הוא

גד בקונו. וההבדלים הגדולים בין חיי המשפחה עם מסורת החיים של

המזרח, לבין חדרו הצעיר שקם בארץ עם כל החומש שלו, א גרמו לעמים

מל.

ישיבה ח'
הועדה לשרותים צבוריים.

קרובות לקרע בין החורים והילדים. כי הילד לא יכל היה למצוא את מקומו בביתן בחוג משפחתו.

אולם כיום אנו מוצאים את העבריין הצעיר לא רק בין קדוח המזרח, אלא גם בקרים הגדולות בהם מרוכזים אנשים מארצות שונות. בעלי תרבויות שונות ומסורת שונה והם יוצרים את הבעיה של ילדים שאינם יכולים להקלם לחוך המסגרת הנורמלית.

ה ח ל מ ה ו נבחרה ועדה משנה מורכבת מה'ה

- א. רקנטי
- א. גניתובסקי
- ד. נצר

שתעניין בכל מעיפי החקאיב וחמליץ עליו בפני משרד האוצר.

עם שמיעת ההסברים של נציגי משרד המעד בקשר לתקציב, עוברת הועדה לדון בפעיקף השני של סדר היום: שאלת האיפוד.

מל.

ישיבה ח'
הודעה לשרותים צבוריים.

ד"ר מאיר:

מנהל משרד הבריאות. לאחר ששובץ עוררו בכנסת את שאלת

האשפוז האשפוז, באנו שוב לפגישה

עם הודעה הזאת וברצוננו להרצות בפניכם בקצרה על מה שנעשה בשם
האישפוז בכלל ולהינדות בפרט, מאז פגישתנו האחרונה.

רבותי, הנכם חייבים לדעת שבעלייה של 200 אלף

לשנה איננו יכולים לספק את צרכי הבריאות באופן נרומלי. דבר זה

צריך להיות ברור לכם. לפני 25 שנה הייתה התמותה של הינדות בישוב

בשעור של 140 לאלף. אחרי 30 שנות עבודה בארץ הגענו לתמותה של

40 ילד לאלף (בקבוצים אפילו ל-20 לאלף - דבר שאיננו בכל העולם).

צריך להיות ברור לכל, שאי אפשר למנוע מחלות ותמותה גדולה של

ילדים שאלפי אנשים מצטופפים במחנות של אהלים ובחנאים סניטריים

ירודים. בדבורים בלבד לא תשנה הכנסת דבר, רק לאחר שמחנות העולים

יתמלו לתלומין, אפשר יהיה להקטין את התמותה של הילדים. האמת

אשר במחנות אינן מסכימות למסור את ילדי החולה לחדרי החולים שבמחנה

(ישנן 700 מטות במחנות) ומעדיפות למפל בעצמן בילדן. והמבה הוא

פשוטה. ישנן אמחות ששכלו את ילדיהן במלחמה ויותר לא תוכלנה ללדת

והן אינן מוכנות, בעד כל טבעולם, להפקיר את הילד בבית החולים לחסות

של חרופא, או של האחיות הצעירות, הממונים לא פחות מאשר על 30 ילד.

מאידך, ישנן אמחות שכבר מוסרות את ילדיהן לבתי החולים - הרי לאחר

שהילד מבריא והן מחזירות אותו לאהל - שוב חלה הילד, בגלל חנאי

המגורים שבאהלים. כן יש להביא בחשבון שאמחות אלה אינן מכירות

את חנאי הארץ ואינן יודעות למפל בילדים בהתאם לדרישות הארץ.

הבעיה השנייה המכאבה, היא בעיה חוסר כוחות אדם

לעבודה. אין אחיות! זוהי המציאות ועליכם לדעת זאת. איננו יכולים

לפחות מטות חדשות בלי שתהיינה לנו אחיות מוסמכות שעל-ידן תוכלנה

לעבוד אחיות צעירות בלתי מוסמכות. מטות ישנן - תאלץ אחיות אין!

ולא רק אחיות חסרות. חסרים גם רופאים ילדים טובים המכירים את תנאי הארץ ואת המחלות של הארץ. ישנם כ-60 - 70 רופאים במחנות, אולם רובם ככולם חדשים בארץ ואינם מכירים לא את המחלות ולא את דרכי הרפואי הנהוגים בארץ.

במידה רבה, הגורם למחלות הילדים הוא חשש חסרים

האוכל שלהם, וגם לזאת חסרים מומחים במחנות.

ישנם אמנם די רופאים בארץ שהם מחוסרי עבודה

אבל אין זאת אומרה כי נמצא ביניהם רופאי ילדים טובים. בחל-אביב

יש עודף של רופאים, אבל הם אינם מוכנים ללכת לעבוד במחנות.

בזמן האחרון עשייתי סאמץ עליון, כדי להשיג שני

רופאי ילדים מומחים מקופ"ח: דר' נוסאו ודר' פאלק, וכן דר' גוטפריד

סרעננה - רופאים אלה יצאו למחנות על-מנת לאמן את הרופאים ואת האחיות

כיצד לטפל במחלות ילדים, אני מקוה שתוך שבועיים הם יתקנו את המצב

במידה ניכרת.

הרופאים במחנות, אשר רובם עולים חדשים, אינם

יכולים גם להשתלט על המצב במחנות ולא על תושבי המחנות. הרופאים היו

צריכים לשמש בהינתן מסקרי המחנות, אולם מכיון שהם עצמם עולים חדשים

אין אימון אליהם מצד העולים. 60 - 70 הרופאים במחנות הם רופאים כלליים

ורופאים מקומיים אינם רוצים ללכת למחנות.

במקום להעביר את הילדים לחל-אביב הצלחנו להקים

שלוש מרכזים לבתי חולים עבור ילדים שיפתחו תוך שבועות מספר:

(1) בבית ליד, עבור גוש המחנות בפביבה - 70 מטות. (2) בפרדס-חיה

- 50 מטות (3) בבאר-יעקב - 60 מטות. בעוד 3-4 ימים נפתח עוד 30 מטות

בבית החולים דג'אני ביסוד. מעיריה חל-אביב דרשנו בכל חוקף כי

תפתח 25 מטות לילדים בבית החולים בשרונה, והיא מרם עשתה זאת. במקום

זה היא פתחה שם 50 מטות למחלות כלליות. אמנם גם זה חשוב, אולם כרגע

חשוב היה יותר אילו הפעילה בראש-וראשונה מטות לילדים. בהיפח נוסף

כ-70 מטות תוך שבועות מספר. בפרדס-כץ נוסף 30 מטות (למחלות מדבקות).

מל.

כמו"כ יש לנו סכויים טובים לקבל את בית החולים של הצבא בכפר-ילדים ליד עפולה. שם הכל מוכן ונוכל להפעיל את בית החולים ללא השתייכות. בבית החולים הזה יתווספו לנו 60-70 מטות. בן נוסף 50 מטות בכפר ברנדיס ע"י חדרה.

לפני שבועיים כשדרשו מאתנו פתיחה 600 מטות דאינו סכויים טובים לכך. משום שקוינו לקבל 300 מטות מהצבא (בחל-לימוינמי). אולם ד"ר שיבר הודיע לנו, כי אמנם יש לו מיטות אבל - אין לו פרסונל! ולפיכך ג'י מדויש טוב. המצב בשאר הפרסונל לבתי החולים הוא חמור ביותר. אנו דורשים, איסוף, להעביר חוק, שיאפשר לנו לגייס, חוק שלשה חדשים, כוחות עבודה לבתי חולים ושתייה לנו הזכות להעביר חוות ~~מאמצים~~ מוסמכת במקום למקום, גם ה^א היא עובדה קבועה באיזה מוסד.

כמו"כ יש לדאוג שאחיות אמהות לילדים תוכלנה לעבוד ע"י זה שנסדר את ילדיהן במוסדות מהאימים. אם יסדירו את העניין זה נוכל לזכות בכוחות עבודה טובים.

הינ"ר א. רפנטין מה עם בית-החולים בצרפתי ביפו, ובית החולים המקומי, מדוע אין פותחים אותם?

ד"ר ליכטיג משרד הבריאות. נציג בית החולים הצרפתי ונציג המסיון המקומי מוכנים בהחלט לתת לנו את בתי החולים האלה, אולם עליהם לקבל לכך רשות מגבוה, ופתיחת בתי החולים האלה מתעכבת עד שתבוא הסכמה מהותיקאן, או מהכנסת המקומית.

ד"ר מאיר רציתי להדגיש, כי רבוי המחלות בין הילדים לא בא מחוץ זה שהם אינם מתאקלים בארץ, אלא משום שהם באו לארץ חולים. עם העליה הגדולה שהבאנו לארץ, תבאנו חולים ונכים במספר כזה ששום מדינה נורמלית, בעלת אמצעים גדולים, לא הייתה מסכימה לקבל אותם, או לטפל בהם, אנו העלנו מהסתנות באירופה קרטיזונים, נכים.

כל.

חולי רוח, וחולי ריאה במספרים מדהימים. כפוף העלינו זקנים לרוב
והפוכנו היחודית הקימה באמת סתנה מיוחדת לזקנים (עולי בולגריה)
בפדחתנה והלואי שירבו כמוהם בישוב.

גם לפני העליה הגדולה היה מצב האי שפוז בארץ
חמור מאד. ילדי שכונות העוני לא זכו מעולם במסולתפואי מהאיסוף יולדות
מהשכבה העניות לא קבלו את העזרה הרפואית הדרושה, ואי אפשר לדרוש
מאחז עבשיו לתקן עורל שנעשה לנו במשך 30 שנות שלטון המנדט.

למרות כל אלה אני אומר שעשינו הרבה מאד, אם
הצלחנו למנוע מגפות בארץ, ואילולא היינו נוקטים באמצעים בעוד מועד,
פי יודע לאן היינו מגיעים (במשולש נתגלה מקרה חולירע).

ד. נצרה שמענו כאן שגלקחו רופאים מקופת חולים. מדוע
אינכם לוקחים רופאים פרטיים ?

ה. לפדון מהו הפתרון היסודי לשאלה מצב האי שפוז ? מדוע
איננו משתמשים בבתי החולים הצבאיים כמו שהם ?
האם רק משום שאין להם פרסונל ? מדוע לא באחת ולא עוררתם את שאלת
האשפוז עוד לפני שהיה דיון על כך בכנסת ? אשר לאחיות, הרי אי אפשר
לחייב אותן ללכת לעמוד במחנות כשהן צריכות לשאח בכל ההוצאות הקשורות
בכך.

ו. גילי (1) שמעתי שמשרד הבריאות איננו פונה כלל להסתדרות
הרופאים בבקשה לספק להם רופאים, זו בזמן שהם טוענים, כי יש להם רופאים
המוכנים ללכת לעבוד במחנות.

(2) האם המספר של 60-70 רופאים במחנות מספיק בכדי
לשמור על רמה רפואית ?

(3) מה בקשר לאינפוזיה במחנות ?

מל.

4) האם אתם באמת דואים את הצלה המצב בעזרת הצבא ?

5) האם לא כדאי שתועדה שלנו תפגש שוב עם שר האוצר

בקשר להגדלת התקציב לאשפוז ?

שר הבריאות ס. שפירא אין כל בקינות של תקציב בקשר לאשפוז.

א. פרמינגר מדוע לא הגשמתם לכנסת הצעה אצא להשתמש בתקנות חירום

בקשר לגיוס פרמננט לבתי החולים ?

ד"ר ליכטיג ההצעה כבר הוגשה.

א. פרמינגר מדוע לא הכרזתם על הקנות חירום בקשר לפעולות

פרונומטיביות בקשר לחולירע, מיפוס וכו' ?

תשובתו לא היו מסיפות במיפוס, דזנטריה וכו', רק תודות

למאמצים של משרד הבריאות.

א. פרמינגר יש לגייס את דעת הצבור לשפור מצב הנקיון בערים. יש

לפנות את ההריפות בכל מקום שישנם, יש הן מהות סכנה.

כמו שגייסנו אנשים לפעולות בצורים, כן צריך לגייסם לפעולות פנוי

ההריפות.

היו"ר א. רמנטי אבקש לא למסות מהדיון. יש לרכז את הו"כוח/על עניני

האישפוז.

מר כחוט-סגור אני חושב שאנו ממשיכים במסורת של ממשלה אמנרט

בשטח האישפוז. לדעתי יש לרכז את כל בתי החולים בארץ

בידי הממשלה. בתי החולים העירוניים ובתי החולים של קופת-חולים צריכים

לעבור לממשלה והם צריכים להיות בתי חולים ממלכתיים שישרחו את כל

הצבור ולפענם נוכל לגייס אח"כ את כל הכוחות הדרושים.

מל.

ח. דרורי:

שאלת האחיות היא שאלה בוערת ועלינו לבוא לכנסת
 בהצעות מעשיות בענין זה. אנו חייבים להציע לכנסת
 שישלמו לאחיות משכורת מתאימה, כדי שתוכל לעזור אם הבית ולצאת לעבוד
 במחנות העולים, וגם לאפשר לאחות הנשואה שהיא אם לילדים לעבוד חצי יום,
 בתנאי שנדאג לסדור הילדים במוסדות.
 כמו"כ עלינו להציע גיוס של רופאים חדשים לעבודה
 במחנות שיעבדו החת הדרכת הרופאים המומחים. אנו צריכים להשיג את
 הרופאים לצאת לעבודה במחנות, ועלינו להשתמש לשם כך בתקנות לשעת חירום
 כי גם זוהי מלחמה.

שאלת האישמוץ לא חרד מסדר היום של הכנסת עד אשר
 הדבר יסודר. האם לא נוכל לחייב, למשל, את עיריית תל-אביב להקים 500
 מטות?

ט. האמצעים

ג. הרפז:

אני מציע שבשיבת היום של הכנסת נודיע:
 (א) אנו רואים צורך הכרחי שהכנסת התלית על גיוס
 כוחות עבודה מקצועיים לבתי החולים.
 (ב) למטרה זו יש לגייס את כל האמצעים.
 (ג) אנו דורשים מעיריית תל-אביב בכל תוקף לפתוח
 את בית החולים בקריה ולהקציב מטות עבור הילדים.

א. מביב:

כולנו מכירים בצורך הדחוף לפתרון בעיה האישמוץ.
 אנו מציע, איפוא, כי עד יום ב' נכנין הצעת חוק
 ונעבירה אח"כ לדיון בכנסת.

הי"ר א. רפנס:

אני מציע, כי נבחר ועדה משנה, שיחד עם משרד
 הבריאות חרון בדבר הצעת החוק לשעת חירום.

ד. נצר:

בחרנו פעם בועדה משנה שנפגשה עם שר האוצר בקשר

מל.

ישיבה ח'
הועדה לשרותים צבוריים.

בקשר לתקציב עבור האיטפון, ולדעת סיימה בזה הועדה את תפקידה.

ד"ר שטרנברג
משרד הבריאות.

זה 4 חדשים שאני ממפל בשרות הרפואי במחנות

ואני חייב להח להם המונה מסה שנעשה במחנות.

במחנות חיים במתיחות איומה. זהו הסון של 60 אלף איש מעשרות ארצות בעלי
תרבות והרגלים שונים החיים בכפיפה אחת, ובצפיפות מדהימה. הפתרון היחידי
למרידות המצטברת בלב האנשים האלה, הוא שכונ, ואפילו מינימלי, אבל שכל
משפחה תוכל לחיות לבדה את חיה. אחד הדברים הרגילים ביותר במחנות היא
שאלת הבריאות. כשנזכרים את האינפוזיה, רוצה כל אחד לזכות וראשון בכך
והאחר או הרופא עומדים בפני החפצות שאין להחגבר עליה. אין איש מוותר
למשנתו על החור, ואין איש מוכן להכות במבלנות עד שיגיע תורו אצל הרופא
ומכות זהו מנת חלקם היומית של הרופא או האחות.

האנשים פועלים של על דעת עצמם במלוא מובן

המלה ואין הרופאים המקומיים יכולים להשפילם עליהם. ידועים לי, אפילו
מקרים, שאמהות הביאו את ילדיהן לבית החולים העירוני, בלי שקבלו המלצה
לכך מאת רופא המחנה, שאירר את הילד בבית החולים בפרוזדור ונעלמו. זאת
אי זה איננו אומר שדוקא ילדים אלה היו זקוקים לקבל טפול בבית החולים
העירוני ?

אם אנו דנים בדבר צו גיוס לאחיות, אנו צריכים

להביא בתצוין את התנאים הקשים בהן צריכה לעמוד האחות בעבודתה במחנה עולים.
אנו צריכים גם להוציא אחיהם מן הצבא שתבואנה לעבוד במחנות. ידוע לי על
מקרים שאחיות שוחררו על-ידינו, כדי שתבואנה לעבוד במחנות, אולם הן חזרו
לעבוד בעירית תל-אביב, משום שהתנאים היו טובים יותר.

כן ברצוני לציין, כי האחות ויסוצקי הנמצאת

עמנו כאן, הוצאה על ידינו מהצבא, בקבלה את התפקיד לפקח על כל מחנות
העולים. בקשנו מעירית תל-אביב, שם היא עבדה לפני התגייסותה, כי תש
תסמוך לאחות ויסוצקי את כל הזכויות המגיעות לה: זמן חופשה ועוד, כי
היא ממשיכה למלא את תפקידה במחנות, אולם החשובה ש בקבלה הייתה, כי אם

מל.

האחות וימוצקי לא חוזר לעבודתה תוך תקופה מסויימת. היא תאבד את זכויותיה - זוהי העזרה שאנו מקבלים מעיריית תל-אביב.

אין להאשים אף אחד מאתנו, אם המצב צמחצמח

הסניטרי במתנות העולים הוא ירוד ביותר. אם המתנות האלה תקימונו במהירות מרובה ולא היה ספק בידינו למלא את כל הצרכים האלמנטריים. אלפי אנשים באים מדי יום ביומו למתנות ואין כל אפשרות לספק את כל הצרכים ואי אפשר להמנע מסדורים פרמיטיביים. אפילו מלפוננים לא היו במתנות ורק בזמן האחרון, לאחר מאמצים, ריצות והשתדלויות הצלחנו לקבל מספר מכשירים מהצבא שחולקו בין המתנות השונים.

אין זה נכון שהזנחנו את האיטפון. אנו מטפלים בדבר

עוד מראשית מרץ. אולם הפרים לנו אנשים אף להקמת בתי חולים ארעיים (כוונתי לבעלי מלאכה, כי גם דבר יקר המציאות חיום).

רופאים שהיו בצבא אינם רוצים לצאת לעבודה במתנות.

כי המשכורת הטובתחח להם במתנות אינה מספקת אותם כלל נוכח הקשיים בעבודה הזאת. פנינו גם לרופאים פרטיים - אבל גם הם אינם מוכנים. מי שרופא טוב ומסודר בתל-אביב או בעיר אחרת אינו מוכן לעזוב את הנוחיות שלו בעיר ולעבור למחנה, אפילו לתקופה מסויימת. הרופאים במתנות הן צריכים לשמש בחינת "מנהיגים", אבל הרופאים הנמצאים במתנות הם עולים חדשים והעולים עצמם מזלזלים בהם ולפיכך הם אינם יכולים להשתלם על האנשים במתנות. רופאי ילדים טובים הנמצאים בעיר אינם מוכנים להתנדב לעבודה שהיא מפרכת, כי היא דורשת עבודה תן ביום ותן בלילה.

הוא הדין לגבי האתיות במתנות. האתיות ברובן

הן צעירות מאד, והאמהות אינן סומכות על אהיות צעירות אלה. עשבעצמן אינן אמהות. האחות במחנה צריכה לשמש כאם לאף רק לילדים הנמצאים במחנה, אלא גם לאמהות מתוסרות הנסיון, וכיצד יכולה אם לתת אימון באחות צעירה בה 18? הן הרופא ותן האחות צריכים להיות בעלי אישיות.

מל.

את כל העומם על מספר אחיות. וכן לדאוג לשכונן מחאיים של המדרסונל הרפואי.

אילו היו המחנות האלה רק מצד שני של הגבול הארץ-ישראלי. היו נמצאים מאות שליחים שהיו יוצאים לעבודה במחנות אולם מכיון שהמחנות נמצאים על-ידינו איננו מוצאים כל התנדבות וכל התעוררות בצבור.

כן הייתי מציגה לדון בכבוד ראש בענין המסים המוטלים על האשה העובדת (הנשואה) לו המסים לא היו גבוהים כ"כ היו נמצאות נדאי אחיות רבות נשואות שהיו מוכנות לצאת לעבודה, אבל ברור שלא כדאי לה לעבוד רק בשביל המסים, ובבעיה זו יש לדון באופן מיוחד, כי שאי אפשר יוצא בהפסדה.

ד"ר ליכטיג גם דעתי היא שיש להעלות את המשכורות לאחיות.

לדאבוני נוכחנו שאין עכשיו מועמדות רבות בבחי מספר לאחיות והטבה היא משום שהן צריכות לעבוד 3 שנים ללא שכר, ורק כעבור 3 שנים הן מתחילות ~~לעבוד~~ לצאת להרויח. בו בזמן שנקרה בעיר שקבדה בפקידות, ושלא השקיעה במקצוע זה מאמצים רבים מרויחה יפה ותיח בחנאים נוחים. חנאים הקשים שלחמורה המחלמה מונעת מאתנו עכשיו אחיות מתלמדות ובעוד כמה שנים נעמוד בפני השאלה הזאת בצורה חריפה ביותר. אני מוצא עכשיו אחיות רבות שעברו לחקוקה אחרת לגמרי, פקידות וכד' כי במקצועות אלה הן מרויחות הרבה יותר. אנו מוכרחים, יוצא, לשנות את כל השיטה שלנו לגבי האחיות. זו מקצוע קשה ואנו צריכים לדאוג לכך שהוא גם ישלם, כדי שימשוך מתלמדות ומתנדבות.

אשר לגיוס אחיות עבור מחנות העולים הנמצאות

עתה בצבא צריך לפנות למשרד הבטחון, כי ישחרר את האחיות האלה, אחיות מוברות כמובן, ושידאג להעבירן למחנות העולים.

ד"ר מאיר למר גילגו היחסים שלנו עם המתדרות הרופאים

אינם משביעים רצון, הואיל והם דואגים, אמנם, לרופאים מחומרי העבודה,

ישיבה ח'
הועדה לשרותים צבוריים.

מל.

אבל אנזקוקים לרופאים טובים, וזאת הם אינם מוכנים לתת לנו.

כן ברצוני לציין, כי עד עכשיו לא יכלנו למפל
בגיוס אחיות, כיון שלא היו לנו סמות מוכנות, אבל עכשיו כשיש לנו
אפשרויות לפחות סמות - אין לנו אחיות ובלעדן לא נוכל לפחות את
הסמות. ויש, איפוא, להתיש את הוצאת החוק בדבר גיוס של אחיות.

מ. שפירא:
שר הבריאות.

אני מקוה, כי הועדה קבלה עכ-יו הסונה ממה
שמשרד הבריאות עשה חוך השבועיים האחרונים, ואני מציע, איפוא, כי
הועדה תמליץ על כך שהדיון בכנסת ידחה, כדי לאפשר למשרד הבריאות
לסיים בעבודתו. הנכם מבינים, כי אם יגיע לאזני העולים במחנות
כי שאלת המצב במחנות הועלה לדיון בכנסת, זה יקשה את העבודה על הרופאים
והאחיות הנמצאים במחנות, כי אם תהיה בקרה בכנסת על הנעשה במחנות
חדש יספיק להחרפת היחסים בין העולים והסרסונל הרפואי, ויש לדעת
לדחות את הדיון לזמן קצר, כדי שבינתיים יוכל משרד הבריאות לפתוח
את הסמות שהבטחנו לפחות לפני שבועיים בדיון בכנסת. מה שדרוש לחקור
בכנסת ללא דחוי, היא שאלת גיוס האחיות, הרופאים וכל יתר העובדים
הטכניים הדרושים לבתי חולים.

כמו"כ אני מציע שתברי הועדה לשרותים צבוריים

יבקרו במחנות ויראו מקרוב על הנעשה שם, כדי שבשעה הדיון בכנסת
אנא יוכלו גם הם לחוות את דעתם בקשר להיקון המצב.

ח. למדון:

אני מטילה ספק במסירות בה עובדים אנשי
משרד הבריאות להטבת המצב, אולם אינני יודעת
אם מה שנעשה נעשה בדרך הנכונה. ידוע לי שלוועדה העבודה לא הוגשה
כל הצעה בקשר לגיוס כוחות עבודה.

אשר לדיון היום בכנסת, אנו צריכים לתודיע

לכנסת מה שנמסר לנו ע"י נציגי משרד הבריאות על הפעולות שלהם

מל.

ישיבה ח'
בועדה לשרותים צבוריים.

החברה להעביר חוק בדבר גיוס כוחות עבודה (רופאים
ובעיקר אחיות), כדי שאפשר יהיה להגשים את המשימה לשפור
מצב האי שפוז בארץ.

אשר לדיון במליאת הכנסת היום, נתחלקו הדעות בועדה,
והדבר נתון לשיפוט של הכנסת.

x x x